

ივერია

გაზეთის დასავევობა და ვერო განცხადებ-
სათა დასავევობა უნდა მიჰმართოს: ავთონ
რედაქციას, ანალო-გუბიოვის ქუჩაზე, სახ-
ლი № 9, ბ. ნიდეველის საგაზეთოს, გო-
ლოვინის პრესბუქტო, ცენტრალურსა და
გარეუროს წიგნების მაღაზიებს.
ესი განცხადებების ჩვეულებრივი
სტრიქონი რვა ვაზ.

1877—1887 წელიწადი

სამალოტიკო და სალიტერატურო გაზეთი

1877—1887 წელიწადი

«ივერიის» რედაქციაში სე-
ლის-მოწერისა და განცხადების
მიღება შეიძლება მხოლოდ დილის
ათ საათიდან ნაშუადღევს ორ
სათამდე და საღამოს შვიდი-
ღამ რვა საათამდე. მხოლოდ
ამგვ დანახლებულ საათების გან-
მავლობაში შეიძლება პირდაპირ
მოლაპარაკება რედაქციასთან.

ტფილისი, 19 აპრილი
გუშინ უკვე ვთქვით, რომ რუ-
სეთის საქციელი ბოლგარების სა-
ქმის გამო ორ ბანაკად ჰყოფს ევრო-
პის სახელმწიფოებს: ერთის მხრით
ავსტრია, იტალია და ინგლისი
და მეორე მხრით თვით რუსეთი,
საფრანგეთი და გერმანია. გუშინ-
ვე ვთქვით, რომ რუსეთისათვის
უფრო საიმედო და გულწრფე-
ლი მოკავშირე საფრანგეთია და
არა გერმანია. ეს მოსაზრება მე-
ტად სამართლიანად მიგვაჩნია და
აი რა მიზეზით.

უკვლასათვის ცხადია, რომ გერ-
მანია ბოლგარების საქმეში დადის
რატობით მოქმედობდა და რუ-
სეთის პოლიტიკას ხელს არ უწე-
ობდა. პირ-იქით, ბისმარკი მოჰა-
დინებულ იყო რუსეთისათვის ხე-
ლი შეშლილი. ეს გარემოება თავის
დროზე შეინძნა რუსეთის მწერლო-
ბამ და კიდევაც გამოაშკარავა ბის-
მარკის საქციელი. მთელი რუსეთი
დარწმუნდა, რომ გერმანიის გა-
რეკობითი მგობრობა რუსეთი-

სათვის არაფრად სასარგებლოა. სა-
მაგიერად საფრანგეთი-კი სრულს
თავის თანგრძობის უცხადებდა
რუსეთს და იგი ერთად-ერთი სა-
ხელმწიფოა, რომელიც რუსეთს
ხელს უწყობდა ბოლგარების სა-
ქმეში. მაგრამ, როგორც ვთქვით,
საფრანგეთი ეძიებს რუსეთის მე-
გობრობას, რათა სამერმისოდ
მდიდრი მოკავშირე იყოლოს გერ-
მანიის წინააღმდეგ. რასაკვირვე-
ლია, რუსეთი და საფრანგეთი
ერთად დიდს სამშობრს ძალას
წარმოადგენენ გერმანიისათვის.

როგორც ვაწვებობდვან სჩანს,
გერმანიის განზრახვა აქვს შესცვა-
ლოს თავისი პოლიტიკა რუსეთის
მიმართ. მართლაც, თუ ზოგი-
ერთ ცნობებს დავუჯერებთ, გერ-
მანია მზად არის რუსეთს შეეთან-
ხება ბოლგარების საქმეში, და
რამდენადაც გულწრფელია ესე-
თი განზრახვა გერმანიისა, ამას
მაშაფი გვიჩვენებს. ესეცა მხო-
ლოდ შეგვიძლიან ზოგი რამ მო-
საზრება წარმოვსთქვათ მასზედ,
თუ რამდენად მოსახერხებელი და
საიმედოა გერმანიის მგობრობა და
მაშაფობა.

საფრანგეთი ეძიებს რუსეთის
მგობრობას არა იმიტომ, რომ
ჰქონდეს რაიმე თვად-საჩინო,
ძლიერი ინტერესი ბალკანის ნა-
ხევარ კუნძულზე, არამედ იმის-
თვის, რომ სამერმისოდ იყოს და-
იმედებული რუსეთის მგობრო-
ბაზე იმ შემთხვევისათვის, თუ ვი-
ნიცობაა გერმანიისთან შეტაკება
მოუხდა. ამიტომაც კარგა ხანა

მას აქვთ, რაც საფრანგეთი რუსე-
თისავე მიზნად. რასაკვირვე-
ლია, რუსეთიც მზად იყო და ეს-
ლაც მზად არის ხელი გაუწვდი-
ნოს საფრანგეთს და ამით გერმ-
ნიას მწარე ფირი მოჰკვავოს.

გერმანია სვლილობდა შეეტო, თუ
რამდენად შესაძლებელი და
მკავდრის რუსეთისა და საფრან-
გეთის მგობრობა და როცა დაწ-
მუნდა, რომ იგი მგობრობა
მკავდრის საფუძველზე დადებრბუ-
ლი, მაშინ საჭიროდ სცნა თავისი
საქციელი შეეცვალო, რათა ამ სა-
შუალებით დაერჯია მოსალო-
დნელი გვიმრი რუსეთსა და სა-
ფრანგეთს შუა, ე. ი. გერმანიის
იხვეკვას მისდევს ამ შემთხვე-
ვაში, რა საგაბიც აზრდა აქვს სა-
ფრანგეთს: გერმანიის მოჰადინე-
ბულია დაიძვიდროს რუსეთის
მგობრობა და მომხრეობა სამე-
რისოდ იმ შემთხვევისათვის, თუ
ვინცობაა საფრანგეთთან შეტაკე-
ბა მოუხდა. მაშასადამე ცხადია,
რომ ან ერთი და ან მეორე უნდა
მიეშროს რუსეთს; ორთავესი მიმ-
ხრობა-კი შეუძლებელი საქმეა,
რადგანაც ორივენი ერთსა და იმა-
ვე საგანს მისდევენ ერთი-ერთმა-
ნერთის საწინააღმდეგოდ. აი, სწო-
რედ ეს არის უშუაგერსი მიზეზი
იმისა, რომ ბოლგარების საქმეში
გერმანია და საფრანგეთი თანა-
ხნდა, მგობრობად ვერ იმოქმე-
დებენ.

ესეც რომ არ იყოს, ე. ი. გერ-
მანიის რომ არავითარი სამძიო-
საქმე არა ჰქონდეს საფრანგეთ-

თან, მაშინაც ძალიან საეჭვია,
რომ გერმანია ბოლგარების საქ-
მეში გულწრფელად მიეშროს
რუსეთს.

ამ აზრს ის გარემოება გვიძი-
კიცებს, რომ ავსტრია გერმანიის
ხელ-მძვანელობით ბალკანის ნა-
ხევარ კუნძულზე, სლავიანთა ქვე-
ნებში ისეთს პოლიტიკას მიხდევს,
რომელიც რუსეთისას ვერ შეე-
თანხება. იგი პოლიტიკა საჭი-
როა თვით გერმანიის გასაძლიე-
რებლად და ამიტომაც კიდევ უფ-
როა საეჭვოა გერმანიის უცხა-
სენელი საქციელი ბოლგარების
საქმეში. შეუძლებელი საქმეა,
რომ გერმანიამ უარი სთქვას იმ
პოლიტიკაზე, რომელსაც აძენენ
ხანა რაც გულ-მოადგიენდ მის-
დევს.

დროთა ვითარება გვიჩვენებს,
თუ რამდენად მოსახერხებელია
ამ სამთა სხელმწიფოთა გვიმ-
რი. მიხრცა და მიხრცა უნდა ვიფი-
ქროთ, რომ რუსეთი იმს გაუ-
წევს მგობრობას, ვინც, მისს
აზრით, უფრო საიმედო და გულ-
წრფელია.

ახალი ამბავი

* 18 ავისტოს, დლით 11 საათზე,
სადლო-მამბლო ბაქის ცზო დაე-
ქრად მიმინათვისეულ ხიზანთ, რო-
მელიც ჩამოსულიყენენ უკანასკნელ
საქმის დაბოლოებისათვის შესახებ
მამულის შესყიდვისა. კარგა ხნის

ლაპარაკისა და მოსაზრების შემდეგ
გულთი ვადწყურეს მირმინათვისეულ
მამულის შესყიდვა. მოუროდენ ბანკ-
სა, შეიტანეს ას სამოც თემანად
ფულა და დანიარჩუნენ მამული თავის
საყუთრებდა. ამ სამთი სამი პატარა
სოფელი—დრე, წვერი და წყლურეთი,
გახდა პატრონად და მფლობელად
საყუთრის მამულთბისა, სიერეთ
ნ, 400 დლიურის მიწისა, რომელზე-
დაც აქამდის ზიზნებდა იმყოფებოდენ.

* 18 ავისტოს, დლით, სანა-
დლოდ წვიდა ხუთი ახალგაზდა ყმა-
წელი მთა-წმინდლამ. მთი შორის
იყო ერთი ცხომეცის წლის ახალგაზდა
გვარად ი—ვეი. წახულოყენენ ორთა-
ქალის მიებისსკენ. საღამოზედ ი—ვეი
მყდარი ენახათ ერის ხეში ვადგა-
ხილი; გვერდზედ მიწყოლოდა ერთგუ-
ლი ძალი და არა სცილდებოდა პა-
ტრონს. ვაგზანენს პოლიციის მოსა-
ყვანად. ევგარიც ვერ ივისრა თუ-
ნა, რომ გაესიწვა ვარდცემლბული—
ტყვია ჰქონდა მოხვედრილი და იმს
მოეკლა, თუ ხეში ვადგარდნილი-
ყო და ამით დახეხილიყო. ი—ვეი
საუბრე ერთად-ერთი ფეთ-შეილი იყო
საკოვლის ქერაფის დევისა, რომელ-
საც დაჩრა ორი ქალი, უბედური ყმაწვი-
ლი თურმე ხელისათა იყო და ძალი-
ნაც საყვარელ დანამანად ითვლებოდა
მთელ თავის უბანში. ქერივის დევისა
და ორის დის ცოდეით იყებებან მათი
ნაცნობი და უცნობი, ვინ-კი ჰხედდეს
ამ უბედურებასა და მათს თუ ში ცეხას.

* ჩვენ ენახეთ ნახტი სურათები
შექსპირისა, როუსთაველისა და სხვათა

ვალენტონი

ფაშური ლმამანი

ფაშური შერგილი დ. ხიზანაშვილის მიერ.

ქისტეთში ვიყ ვაითქვა,
სახელად ჰქვიან ხაძეო;
აისხამს იარაღებსა,
სამჯერ მახლება მთაზეო:
—ნეტავი ზეზებს შამყარა
ემ სასწორასა გზაზეო!
ან აქერიტისა ლუბებსა
ნათქომსა ვაგობაზეო!
გაიკო ქერიტის ლუბებმა,
აელოა მოხედება ცაზეო.
თუშემბ წაგარგ-გუმა²¹) დალიეს,
წინ-წინ ვინ მივალთ ჯარზეო;
მიუსწრეს ფშელის შვილებმა,
ვათქმულთა ვაგობაზეო!
ხაძესაც მაცნე მიუვა:
ფშაველებ მოვიდენ წამზეო...

მივიდენ ფშაველ-შვილები,
ხაძეც დახედება მთაზეო;
მივარდა ფშეთ წინამძღვარი,
ხელი გაკვიდა მხარზეო;
თავზეთი ჩაქიან მოპვლევა,

ჯაქე დაავლიჯა ტანზეო!..
—ხელად გამოვყევი, ხაძეო,
თორემ თავს მოგკრით წამზეო.
ნეტავი თქვენი, ფშაველებო,
თქვენს დასლობასა ჯარზეო!
ხელად მოვკაფისთ ხაძეი,
ვათქმული ვაგობაზეო...

შატლიში ხიზანა²²) ვადლდა,
გულ-ლილად დაჯდა ჯარზედა;
შეიღნი მოზარდა წიწილინი
არწივის ნახუდარზედა;
შეიღოვ იარაღ ტყარდა,
ჯაქეებ ჩააცვა უხრედა;
საფშაველ გამოისტუმრნა,
ხელ დაქრა მუზარადზედა,
მიღან თოჯინათობითა
დალაღებულნი გზაზედა...
ახაღს, გოდერძის ცხეო,
მოვადგებინა კარზედა;
თუ ვერე მალე ვაბტემდენ,
ქაქა ნუ სდებულხარ ქაზედა!
მანლით ქაღს ვამაყენდეს,
კრემლი ჩამოსდის თვალზედა.
ახაღზედ ჩაივლივის,
გახდეს მათურის მთაზედა;
წინ დათიურ შემოხდდა,
ამაბეას ჰკითხვენ გზაზედა:

—ე ქალი საით მოვკევისთ,
კრემლი რომ მასდის თვალზედა?
ეს ქალ ახალით მოვკევისთ,
შატლიში დავსოთ ვარზედა.
—აქ-დაცათ, იყეებო,
სიტყვა ეთხროთა ქვეზედა;
ჩაიყენე თითვის წინდანი,
გადავიქროა ჯღანზედა.
შეიღთ იმით, მარტამ ფშაველმა
ხელეც ვაქრეს ხალზედა...
—თუ თქვენ ვე წავაყენინოთ,
წვერიში ნუ მსხავის ქაზედა!
შემაოებინა მარტამა,
თავ დაქრა საჩქარაზედა,
შეიღოვ უჩარგულე ჩამოსხნა,
სისლი ვადსდის მკლავზედა;
შეიღოვ წაართვა თოჯინა,
ერთ ქაღს დაქვა მხარზედა;
ქალ უჩან გამოსტუმრა,—
მშვიდობით, დოა, გზაზედა!
ნი იტყვი ჩემსა სახელსა,
ეიყენოდე და-ამოხრედა!
მამას ვოჯინების უბნოდა:
ქალმ მე დავბოცე ვაზედა...
შატლის უბნოდათ ხიზანასა,
დავებინოდე ქაზედა,
უფროსი შეიღ დაქარაწილოს,
უმტროსებ დასეს ჯარზედა.
ახაღ დასწეია ხიზანამ—
ქაქა ნუ სდებულხარ ქაზედა!..

საგურამოში ყორნები
ერთი ეხასის სხვასაო:
—ადე, წვიდეთ, ყორნებო,
ჩაყეეთ ფშაველების კვალსაო!
ჯერ დავგაძიდენ სისხლითა,
მეძე ვგახრევენ ძეალსაო!..
—ანდაცათ²³) აპოეპარონეს
მონადირენი ორნი;
მომბრუნებდა თორღეა²⁴),
როგორც მანძილა-ხარიაო.
—სადა რა იყავ, თორღეაო,
სად რა აუშეი ალიო?
—ემანდ სამ ეიავ შეუტუსა,
ბევარას მათუბატო;
თქვენც უნდა მამკეთ, ფშაველებო,
თითო შიშაკი ცხვარიო,
თითო ტომარა ნაკარი,
თითო ბორაის მხარიაო...
—სამჯერ გეხევენი, თორღეაო,
იმჯერ დავკალ ცხვარიო,
მეოთხედ შამოგეხევენი—

თეთრი ქორაი ხარიაო...
ვინც ხუთჯერ მოაკვს ბევარი,
მაშა უხალდეს მკეცელიო!
გადმაჩინა თოთამა
ისარნი მკვარტლიანოთა,
წყალს ვაგმით შევიღდეს მასწია,
წყალს ვაგმოდ იქნეს ჩქამნოა. ᄃ
ხელმცე შავრებმა, მხაროლელო,
რა კარგი მიეც ძალიო.
ერთის ნასროლით ვახტირეტ
ჩოხა, პერანგი, ჯაქეოა.
—გავორდი, მუტუს ვაზლდოა,
თორღეაო ვამკეცარიო;
ვატირეს ორის თვლითა,
როგორც ქმარაკედარი ქალიო!..
თორღეა, ნუ დამმედებო,
შეიღდეს ეცრ მივე ძალიო,—
შატლს წელს ვარ ნავედარი,
სამსა-კი ნაკეცარიო...
—ჯაქეი რა უყვე, თორღეაო,
მძიბილის ნახუქარიო?
— ივალგასწად²⁵) გავეწიერ,
გაქანდა როგორც წყალიო;
მძიბილის მოვალდებულს
ღმერთმ გიყვას სამართალიო...

²¹) სადღეგრძელო

²²) ატვის სახელი

²³) შოა ფაშაში
²⁴) ეს თორღეა, ხალხის ვადმოვებით,
პატრონთა ნახუქარი იყო, ხეხუროში
აღწერილი და ხეხუროს ქალის შვილი. ზე-
განას იღებდა ხეხუროსა და ფშაველებზედ,
რა მიზნის გამოც მოკვდეს. ნ ც ა რ ი
გზების ვასაშობად უნდოდა, ბორაის მხა-
რი—ისინის ურთავ... თორღეას ცხენ ეჭლა
არის სოფ. მუცეში, ხეხუროში.

ხეხურობ ქისტეთს წაიღეს,
ვადიარჩენს მთიანიო;

²⁵) ივლივანი ადგილის სხვადია, სადაც
თორღეა მოკვდეს.



რომლებითაც უნდა დაამყარონ ქართული თეატრი. მშენებელი რამ სანახაურო ეს სურათები, თუცა ჯერ გათავსებული არ არის, და ძალიან საამაღრო მოართულობას გაუწყებს ჩვენს თეატრს.

* * იმ დღეს ჩვენა გეჟონდა მოსწონებელი, რომ ქსნის ხეობაში რაღაც ახალი კიბი გაუნდა ეგზოსო. დღეს კავკასიის სამეურნეო საზოგადოებრივად მოგვივდა ცნობა, რომელიც ამოწმებს ჩვენ მიერ ნაჩვენებს ქირას და აღნიშნავს ამ ქირის იმედი თვისებით, როგორც ჩვენ გვატყობინებდნენ, აი ეს ცნობა: „კავკასიის სამეურნეო საზოგადოების განცხადებაში მოგვივდა ამბავი, რომ გორის მაზრის სოფ. კავთისხევში რაღაც ავადმყოფობა გაუჩნდა ეგზოსო თითქმის ყველა ეგზოსოში. ამ ახალ ავადმყოფობას ხალხი პირველად ჰმედებს და არ იცის, რითი მოუღოს ბოლო. ავადმყოფობა ფოთოლსა და მარცხელს უტოვებს ეგზოსო. რაკი მარცხელს ხმება, შემდეგ მტყვანი მთლად მშორდება ეგზოსო და ვარდება ძირსაო.“

* * ღამა სუფუნსთან ახლო დროებით დასახლებულ რამდენიმე ოჯახობა ბოშა ხალხისა, რომელიც მეტის ოსტატობით შეუდგა იქაურების გაქურდვას: ეს ხალხი ბანიდამ ჩაქურდიან, ეს ფანჯრებიდან გაბრუნებან, ეს დატყობის ხალხებს აღებენ ხერხიანად და გააქეთ ყველაფერი, რაკი კი ხელთა ჰხედებთ.

იმითა გამებდობამ იქამდინაც მიავლიო, რომ ერთს დღეს ეგპრის ერთი თოფი ჩიბი მოჰპარეს. ქურდისკი ხელი სტაცეს, მაგრამ იმან მოასწრო, აშანავებს ვადასცა მოპარული და ისინი გაიქცენ. ქურდმა დიდი ოსტატობა იხანა და იხანა კიდევაც თავი — შემოიკრა მსხვილი ქვა თავში, სამ-ათხად ადგილას გაიტაცა, ვადასცისაგან უნებურად და თავი მოიკიდარებო, ხალხსაც შეებრად და ცოცხალი დაიშალა. მგდარიმა გაიხილ-გამოხილდა და რომ ნახა, მდევარი არაიენ იყო, ისე მოჰქურცხლა, რომ ოთხ-ფეხიანიც ეყვარა დეწყვოდა.

როსცა ჩაივდეს ქისტეთში, ვადერეინეს ვანაშია, დაუხვედს ქისტის ქალები, ვაუღეს ციხის კარია, მიიხიოში კაცებს დაგზავნეს, თქვენიც გეჭირეთ მხარია; მოვიდეს ანქარებთა სულხან, ბათაკა, მანიაო; მოლოდეს ქისტის შეილები, ვარს შემოარტყეს ვარიაო; ხოვას მინდი გვიგენეთ, ბევი გვიმართებს ვალოო... ამას იძახდა ყველა ქისტის კაცი და ქალო: — მინდი!) რა სანახავა, წელთ აღარ არტყავ ხმლიო; ბეწინამ ნანაიქებო! ფეხზედ ჩაიცივა ჯღანიაო; საქმისს ვამაუჯარა, შუა ვახივა ვარიაო; შეიღორავა მოკლა ოპითა, ვაჯარად ნიავ-ქარიაო. ხოვას მინდი უთახა: — ამა მიჭირეთ თვლიო, ძალნო, მიღვებართ კარხედა, გინდოდან ჩემი თავიო! საქმისს ვამაუჯარა, გამაიყოლა ხმლიო; თორმეტი მოკლა ოპითა, ვაჯარად ნიავ-ქარიაო!

მაგრამ რად გინდა ბოშა ხალხი, როდესაც თითონ სუფუნებლები არ არიან მაგრე როგად მშვიდი დამაინებები. დღე არ ვადა, რომ ერთმანეთი ან არ ვაბაზბაროუნ, ან არა სტემაწ ვიშვს. აი იმ დღესაც ერთს ლექსნი მისება-პარაუნენ, მერე გამოკეტეს ლექსნი, შექნა ხანჯლის ტრიალი, და დასჭრეს ერთმანერთიო.

* * 9 ავგისტოს სოფ. პატარა-ძეღლიში წარმოადგენა ყოფილა გამაბრთული. უთამაშნიათ „გაბაიუში“. ვადხანა თუ არა მზე, ხალხმა იწყოდნა სკოლის შენობისკენ. მორათულმოკაშხული ქარია და კაცი ბლომად შეგროვდა წარმოადგენებ დასწრებისთვის. პირველ რიგის ადგილთა ფსი იყო სულ ექვსი შაფრი. ამიკომაკ ვლესობა ძალიან ბევრი ამოწყდა თეატრს. სასიაოფრეად დაუჩრხით მაყურებლებს თამაში აქტიორებისა. ხელოვნურად და ღამაზად ბოშასოლა თოლიკოს როლი ქანა დაზრო ბილანდოლისმან თვისის მოხერხებულის თამაშითა და მშენებრის სიმღერით. აგრეთვე ჩინებული იყო ბანი ლეონიძე ბაიყუშის როლში და ბანი ე. მუხომელიძის როლის როლში. მოთამაშეთა ღამათიანამ და შეხამებულმა მორათულობამ, სტენის რიგებამ მომართვამ და საამაღრო სიმღერამ ანდრატებში ისეთი ხედ-მოქმედება იქონია ხალხზედ, რომ, თუმცა ღამის პირველ საათზე ვადავდა თამაშობა და მეორე დღეს ყველანი ადრე ასადგომნი იყვნენ კალოებისათვის, მაინც ყველანი კიდევ დარჩნენ სამხარეულთა, სთამაშოდ და სიმღერის მოსამხენად.

მაყურებელი ყოფილ არა მარტო პატარაძეღლიში, არამედ საგარეო-ღამ და საშობადმ-კი მოსულან წარმოადგენს სანახავად.

შემოსავლი მადენი არა ყოფილა-რა, რადან იგი ფსად იყოდებოდა ბილიებში, რომ გლესობა ბლომად დასწრებოდა.

საზოგადოება თურმე დიდად მადლობელია ყველა მოთამაშესი და განსაკუთრებით კი ქან დარო ბილანა-შეილისა და ბნის ლეონიძის.

ავად არს ლაქურთა, მოკვდებ-მოარჩება ევარა; დედის დამცხვართა სავაძლიათ ევლად ვიხომს ევლარა; ცოლის დამკოლო წინდითა ფეხზედ ჩაიკომს ევლარა; შილდის თაეს ციქსა წყარაო; გვერდს მოუფლავა ევლარა!

— გამწენული მარტყოფა, ნორიოს ყურძნის მტვენიო! მანდ რომ ქალი დეიკარგე, ვანჯვას თათარსა ეყვარა; საიაშური მაკეთა,

* * პატარაძეღლითა მავალითი წახალისებულ ვარეგლებსაც მოუშინებიათ წარმოადგენს გამართვა. თურმე უნდა ითამაშონ „პეო“, სახალხო წიგნების დასამტკედად.

* * ავგისტოს დასაწყისის ცხინვალში ერთის გლესის ფერი დღესადგენა მგელსა თუ ძალს. პატარაძეღლი არა სკოლიანი. ცოფანი იყო თუ არა ის მხეცო, რომელმაც (დავლიჯა ძროხა, ეს ამ ძროხის რიგს არ მოპირდებან, უხმარიათ სახლონაში, რამდენისამე ნინს შემდეგ ძროხას გამოსჩინა ცოფიანობის ნიშანი. ცხლა მეტად დიდს სანა-წარკეთილბანაში ძროხის პატარანი და მისი სახლობა — ეწინიანთ, ვითუ ცოფიანის რქმე — ცუხად იმარქმელს და ვაცოფიანოს ყველანი, ენიც ის რქე იხმარა.

აუცილებლად საქარა ამ საქმეს სწავლად და ჩქარა მიაქციონ ყურადღება როგორც მარხის, აგრეთვე გუბერნიის მუწრანებმა და თუ რამ საშში ტრიალდებს ხსენებულს გარემოებაში, დახმარება აღმოუჩინონ შენიგებულს ხალხს.

* * ავგისტოს ექვს სოფ. მეგრატესეშიც გამართეს წარმოადგენა. წარმოადგენი იყო: „დელოკატები“. რ. ერთისათვისა, თუცა მოთამაშე პირები შეგარდებთაინი იყვნენ და სტენზედ დღემდის არ გამოუსულიყენენ, მაგრამ წარმოადგენამ მიიწერა განიად ჩაიარა; ხალხიც მოვალი დაესწრო. მეგრატესელების ვარდა ახლო-მახლო სოფლებიდანც დიდი-ძალი ხალხი მოვიდა. მაყურებელი კმაყოფილი დარჩნენ წარმოადგენით, უნდა შევიწინოთ, რომ ადგილობრივი თანედები წარმოადგენს არ დეესწინენ და ამბობდნენ: კინტრების თამაშობა რაღა იქმენბა, თუმცა მოთამაშეთა შორის არც ერთი კინტო არ იყო.

* * თუ დავეგებოთ ვაზ „Новое Общество“-ს, საქალაქო წყლის-გამყვან მილეს სინჯავს არა თეთ ქალაქის გამგეობა, არამედ ბელგის კამანია რომელმაც ეს მილის-წყალი

წითელ ქოშებზე ვდეგეარაო; დღისით მიყრა ბორკული, ღამე ორს შუა ვეწვარა; შეკრაფთ თითო მანაით, მისხენით, თქვენი ტყე ვარაო!..

— ღილას გოგოთურმ ეხვეწენა ვჯავს ემა ხანმატასა: მტერს რომ მიუდევდე, მიმწე, ნაქარასა ექმ ბაბისას!)

ხმლითა სცა ლეკის ბელადას, სისხლით მიჰპასრავს მიწასა, — ძალიო, არ წავაღებინებ ხელსა მაგ ჩემის ძისასა, შენს ხელსაც აქე მივაკრავ, თანეთს კუთხასა ქვისასა! ნუ მიზბი, ალი-მამალიო, არ ვაგვიფერებს სხვისასა, დავიხივ ამანდევსა, შენც დავდებ თათის ლიწანას!

დედის ერთის სიკვდილიო, არა ჰგავ სხვა-დასხვისასა; დებსა ნუ შავატობინებთ, დებსა იმ მოკლულისასა; დებსაგან მისს ტირილი დაქტევისა ჰგავ ციქსას!..

ნეტავი წინა, მთავარო, რა ბეგის რასამა ჰხედო! ფეშეში იქნება ქარწილი,

*) გიორის ხანჯლი

ვაკეთა. კამანიათს წარმოამადგენო, ბანი მეღვინეო, თუ მართალს ამბობს ხსენებული ვაზეთი, 25 ავგისტოს შეტანს გამგეობაში ქაღალდს, რომ მილის-წყალი მიიღოს ქაღალქა

* * 17 ავგისტოსამ დიწყო ბოლოკოფიის თავად ბარათაშვილი და ასის-თავის ჩერნიუკის მეთარის საქმე კავკასიის სახმადრო ოლქის სასამართლოში. ამითა პრილოდებთ უქანონო მოქმედება 1880 და 1881 წელს სურსათის მოპარებაში, ვითომც სახელმწიფო ფულითა თავიანთ სასარგებლოდ აიღლით 23,500 მანაით.

როდესაც სასამართლის თავადლომარჩე ჩამოუთავა ბან ბარათაშვილსა და ჩერნიუკის მათი დანაშაული და ჰქითხა — მიგანით თქვენი თავი დანაშაულდ თუ არაო, ბრალდებულთა უარი განაცხადეს. („Кавказ“)

* * ვაზ. „Тифлисский Листок“-ში ვითხულობთ, რომ ტფილისის მეღვინეებსა და სირაჯებს ერთი ხერხი კიდევ მოუგონიათ, თუ როგორ უნდა მოატყუნ თავიანთი მეუხტარი ისეთი პატარა ბოთლები შევინი ახეთი ბოთლი ჩავ, ხუთის მანგერე, ექვსი და შვიდიო. ამ სახით, ენიც, ბოთლობითა ჰქედულობს, მანათიან ლეონში შეიღ ახაზი უნდა ვადიხანდეს, ანუ ერთს თუნეში სირაჯმა უნდა ორი ბოთლი მოჰპაროს მსაჯულს.

ეს სასურედ დიდი ოსტატობა!

ღამა ბ სოფელი

(მოწყრილი ამბავი)

ღამა ბ სინხალში, 16 ავგისტო. ამას წინად შეეატყობინე მკითხველ საზოგადოებას, რომ ცხინვალში ვაგვიწერეს საქმე ღამის რანდებმა და ყანადებმა, და რომ საქარა სასტიკი ყურადღება, თურმე აუცილებენ-მეთო, არ ვაგულა რამდენიმე დღე, რომ ჩემი

ტაშითო სადა ტყერებო; თამაშობს წითელ-ვაბი, რაკი არ შაუხებებო; ღვადან-შითი ვაგვიდე, სახით ვეღერი ჩნდებო... ნუ დამიფეწებთ, სწორებო, დამიტორილი დელოა, ოპში მოკლულის ტირილი ძალიან მაგინდებოა!..

— შირაქში ერთმა მოქმემ სიხმარი ნახა მხარიათ: — არი ჩემი სიკვდილი, ან ჩემი ცხრებისა წინა, დილაზედ წყემსებს ასწავლა, — ვისცა რა ჰყენდა ზარა; შევამახ თავის ლოყრჯაი, ზედ შავად ორბი მხარია... ლუთსუმის ქალას შამოინდა ლოყრჯაი პირ-ოვლიანი; ლუთსუმელ ქალმედ დანატრეს ლოყრჯაი ვისია, ტიალი, ვის რა მიუვა კარხედა, ენი არის დავლითანი.

— ცოლმა შეგადო ვინჯდა, სიტყვა ამოთქვა ქვიანი, — ჩენის მემცხვარის ცხენსა ჰგავ, ვამე თუ დავჩე ტიალი! წინ დედა ჩამოვტევა: — რად ხარ გულ-ჯავიანინი? — განა ლმერთი ვარ, დელო,

საბუთიანი შიში გამართლდა. 15 ავგისტოს, ღამის 12 საათზედ, საზოგადოებრივად დასაქმებ მკვლელობა მოხდა ცხინვალში. იმ დროს, როდესაც ყველა ტყილის ძილს იყენებ მიცემულნი, ერთის ძირაელის სახლს და ცუნებ ყანჯილდ. ტერაფი, ელო და ვარაშვილს, ცინა ვარედ აივანში. მისეღისთაინავე ავკოლავს სახანი მინაჩე კაცსა და დასქიყილეს: ფულიო, ურია, ფულიო, ვარაშვილმა თუა-ღლები მოიუშენიდა და წყარად უთხინა: „რა ფული მაგინდებია ჩემთვის?“ თქმა ამისი და ხანჯლის გველევა და ჩაიხიხუთი ერთი იყო. ვამწარებელი ურია ხან აქედ ვარადა თავისისხლიან, ხან იჭით, ამ საკუდაობაში და ბრახა-ბრახში გამოვლენია ერთს მდგმურ დედაკაცს, რომელმაც შექმნა წივილ-კივილი. ამ კივილზედ ურია სოლსაც გამოვლენია და შემადელო: ჩემო მასლო, მძა მოგვიტყეს, გვიშველო. ეს მძაუ ნამძინარეცა კარებს. კარების გლესმა და ფაშების ვადაოყრეინება ერთი იყო. ამ მყოფამას, მარდებს, ცხეკრა-აქებარებს და ღამეხეს მრავალ ადგილას. მარდებს წამოვშველა ცოლი. ამასაც შემოკრეს მარჯვენა მხარის ხანჯალი და ძალიან თავი მიხედა. მეორეც უნდა იქამა შემოკრათ, მაგრამ უნებლად ქალმა ხელი შეაშველა. ხანჯალი მოხვდა თითქმისა და თითებ შუა და მაჯამდის ვადიხანდეს, ანუ ერთს თუნეში სირაჯმა უნდა ორი ბოთლი მოჰპაროს მსაჯულს.

ეს სასურედ დიდი ოსტატობა!

სუ მუდამ დავლითანიინი? — მინდის დეღეს ლოგინი, მივიღ, დანუა ხმლიანი... ზოვას მინდი კდებოდა, მზე წითლოდებოდა, ცხრებოდა, ცუ ქებსა, მიწა გრავინდებოდა, სული ევიანა ჰხდებოდა... ჩამოდიოდა მსკვლევი, მთავრეც უყვლამა დებოდა, ქორ-შავარდენი, არწივი, სუ მხრებით იხიშებოდა... მადლის კოუხის ნადირი, სტირილიც ვეწადებოდა, ცხრე იმისა, საბარბოსო, ლურჯა ტატხედა დებოდა, ცოლი იმისი, ბეწივი, ღელს იმად იმოსებოდა, სული მისის, საბარბოსო, ტირილს აღარა ჰხდებოდა, მამა იმისი, ბეწივი, თამა-წყურით იხიშებოდა.

— ცხვარ ჩამოვრეეთ წყალზედა, დიდ ოთხშაბათი დღე არი; ჩამოვრეინეს თათრები, დადგა თოფების ტყრილიო; მოვიდეს შიო-ღ ვეცხი, დეღისი თათრებმ ვიღიეს გილიო... მე დ უტყუა დამბრუნდით, სული ხომ ტკილიო, ტიალი! იგი ჩენს ვეკუცობასა.

*) ხეგსურის სახელი

საქმარის გამოკვეთის ნასწავლი ბეთსა... და უმეტესად, თუ სიძულესა.

ზარდელი

წერილი ამბები

კათოლიკეთს გაცხადი „Univers“-ის სურსდევნი მიხედვით კატოლიკეთს, რომელიც კათოლიკეთს ექვემდებარება...

კათოლიკეთს გაცხადი „Univers“-ის სურსდევნი მიხედვით კატოლიკეთს, რომელიც კათოლიკეთს ექვემდებარება...

კათოლიკეთს გაცხადი „Univers“-ის სურსდევნი მიხედვით კატოლიკეთს, რომელიც კათოლიკეთს ექვემდებარება...

გასართობი

ჩვენში ძალიან გინახველია რძალ-დედა-მთლიან ჩნები: ამაზედ დიდ-დადილი ღუმე...

ტვილისში ერთს ახალგაზრდა მეთრეველს ცოლი შურისძიებს. პატარას პირველად...

ტვილისში ერთს ახალგაზრდა მეთრეველს ცოლი შურისძიებს. პატარას პირველად...

ტვილისში ერთს ახალგაზრდა მეთრეველს ცოლი შურისძიებს. პატარას პირველად...

დებემა

18 აგვისტო

პეტერბურში. ზღვათა საინჟინეროს განმე დღეს წავიდა სამზღვარ-გარედ.

სამრამი. უსწავლეს იარბუკის საბჭო კარგად მიდის: მიედედებინა...

ბუდა-პეშტი. გაზეთი „Buda-Pester Korrespondenz“ აუწყებენ, რომ...

საქალაქმართო. ცოლი შურისძიებს. პატარას პირველად...

გასართობი

ჩვენში ძალიან გინახველია რძალ-დედა-მთლიან ჩნები: ამაზედ დიდ-დადილი ღუმე...

მეგრულთბას. ოსმალითი საგზაოდ დღინებია, რომ არ ემ-ნადებს...

მეგრულთბას. ოსმალითი საგზაოდ დღინებია, რომ არ ემ-ნადებს...

მეგრულთბას. ოსმალითი საგზაოდ დღინებია, რომ არ ემ-ნადებს...

ინფორმაცია

Table with 4 columns: Name, Address, and other details. Includes names like სეთი-მანათიანი, ტანაიანი, მანათიანი.

ინფორმაცია

ქეთისა, ბანს მ-შედას. ჩვენს ვაჭარს რედაქციის წესად არ აქვს მიღე...

საქალაქმართო

ქრისტეს ქვედ ჩავს (1887) წელიწადი. მკვიდრს შექმნიდა 7395.

საქალაქმართო

20 დღე სეთიშაბათი. წინ-მეტყ. სა-მიოლისა, მოწ. სევერასა და მებონისა.

საქალაქმართო

21 დღე შაბათი. მოწ. ლაიონიკის, კლწწ. მოწ. ცვლადისა, კათოდ. სიმეფ...

საქალაქმართო

22 დღე შაბათი. მოწ. ლაიონიკის, კლწწ. მოწ. ცვლადისა, კათოდ. სიმეფ...

24 დღე შაბათი. მოწ. ლაიონიკის, კლწწ. მოწ. ცვლადისა, კათოდ. სიმეფ...

საქალაქმართო

25 დღე შაბათი. მოწ. ლაიონიკის, კლწწ. მოწ. ცვლადისა, კათოდ. სიმეფ...

საქალაქმართო

26 დღე შაბათი. მოწ. ლაიონიკის, კლწწ. მოწ. ცვლადისა, კათოდ. სიმეფ...

საქალაქმართო

27 დღე შაბათი. მოწ. ლაიონიკის, კლწწ. მოწ. ცვლადისა, კათოდ. სიმეფ...

საქალაქმართო

28 დღე შაბათი. მოწ. ლაიონიკის, კლწწ. მოწ. ცვლადისა, კათოდ. სიმეფ...

საქალაქმართო

29 დღე შაბათი. მოწ. ლაიონიკის, კლწწ. მოწ. ცვლადისა, კათოდ. სიმეფ...

საქალაქმართო

30 დღე შაბათი. მოწ. ლაიონიკის, კლწწ. მოწ. ცვლადისა, კათოდ. სიმეფ...

საქალაქმართო

31 დღე შაბათი. მოწ. ლაიონიკის, კლწწ. მოწ. ცვლადისა, კათოდ. სიმეფ...

საქალაქმართო

1 დღე შაბათი. მოწ. ლაიონიკის, კლწწ. მოწ. ცვლადისა, კათოდ. სიმეფ...

საქალაქმართო

ს) საღმთო რელიგია; ბ) რუსული და ქართული ენები; გ) ართოქიტული და პრაქტიკული...

საქალაქმართო

დ) მამულის შესწავლა, მოკლე გეოგრაფია რუსეთისა და ევროპის...

საქალაქმართო

ე) ზოოლოგია, ბოტანიკა და მინერალოგია; ვ) მწიფის შემეხვევა, ხეილისა...

საქალაქმართო

ზ) ზოოლოგია, ბოტანიკა და მინერალოგია; ვ) მწიფის შემეხვევა, ხეილისა...

საქალაქმართო

ს) საღმთო რელიგია; ბ) რუსული და ქართული ენები; გ) ართოქიტული და პრაქტიკული...

საქალაქმართო

დ) მამულის შესწავლა, მოკლე გეოგრაფია რუსეთისა და ევროპის...

საქალაქმართო

ე) ზოოლოგია, ბოტანიკა და მინერალოგია; ვ) მწიფის შემეხვევა, ხეილისა...

საქალაქმართო

ზ) ზოოლოგია, ბოტანიკა და მინერალოგია; ვ) მწიფის შემეხვევა, ხეილისა...

საქალაქმართო

ს) საღმთო რელიგია; ბ) რუსული და ქართული ენები; გ) ართოქიტული და პრაქტიკული...

საქალაქმართო